

בדיוק מה שחיפשת

להתחברות לשירות ו/או לקבלת מנוי להתנסות - מחלקת מכירות : 03-5680888

גיליון מס' 2111 יום ב' 29 במאי 2017 □ למנויים בלבד

□ משפט פלילי/הרב הראשי לשעבר הורשע בעבירות מרמה והפרת אמונים/מחוזי..... 1	□ מדיקין/חפא שיניים יפצה מטופלת במאות אלפי שקלים עקב רשלנות בטיפול שיקום/שלום..... 6
□ משפט בינלאומי פרטי/נדחתה תביעת ענק שהגישו יורשים של נספי וניצולי שואה/מחוזי..... 2	□ חוזים/בעלת עסק לממכר רהיטים תפוצה בגין הפרת הסכם שכירות משנה/השלום..... 7
□ מדיקין/היחצ"ן רני רהב ישלם 100,000 ₪ לגבי גזית והאדריכל ישראל גודוביץ/שלום..... 3	□ משפט מנהלי/מורה המזוהה כפעיל בארגון איסלאמי קיצוני יורחק מבית הספר/אזורי..... 8
□ קניין רוחני/לצורך הכרה בזכויות יוצרים במודעת פרסומת לא די בעריכה בסיסית/שלום..... 4	□ משפחה וירושה/ביהמ"ש פסל את צוואתה של מנוחה ערירית/משפחה..... 9
□ מ. פלילי/נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של תקיפת בת זוג ואינס/עליון..... 5	□ מקרקעין/הכרעה בתביעה לסילוק ידם של דיירי בניין ברח' חטשילד בת"א/השלום..... 10
□ משפט פלילי/15 שנות מאסר לנאשם שדקר למוות את החייל יפתח גריידי ז"ל/מחוזי..... 6	□ עבודה/בטלה תניה בחוזה העסקה שענינה חיוב עובד בהחזר "דמי הכשרה"/עבודה..... 11

עורכים: צוות דינים ועוד □ מו"ל: חב' חשבים – HPS □ ביצוע גרפי: אירית אלכסנדרובסקי

משפט פלילי/הרב הראשי לישראל לשעבר הורשע בביצוע עבירות מרמה והפרת אמונים – הוכח כי מתוקף תפקידו הורה על הנפקת תעודות השכלה כוזבות/מחוזי ת"פ 46180-12-12 מדינת ישראל נ' בקשי דורון

רציו: בית המשפט המחוזי הרשיע את הרב הראשי לישראל לשעבר בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות, מתן תעודה כוזבת ומרמה והפרת אמונים וקבע כי הוכח כי מתוקף תפקידו הנחה את מנהל מחלקת הבחינות וההסמכה ברבנות הראשית להנפיק תעודות השכלה תורנית גבוהה לתלמידי מסגרות לימודיות תורניות שהוקמו עבור אנשי כוחות הביטחון, למרות שלא עמדו בקריטריונים הנדרשים לכך. ■

עובדות וטענות:

כנגד הנאשם אשר כיהן בין השנים 1993-2003 כרב הראשי לישראל, ומתוקף תפקידו היה אחראי, בין השאר, על עבודתה ופעולתה של הרבנות הראשית לישראל (להלן: "הרבנות הראשית"), בנושא מתן תעודות הסמכה לרבנות, הוגש כתב האישום שמייחס לו מאות עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ובמסגרתו נטען כי הנחה משיקולים זרים את מנהל מחלקת הבחינות וההסמכה ברבנות הראשית לנפק לתלמידי מסגרות לימוד תורניות שהוקמו עבור אנשי כוחות הביטחון, תעודות השכלה תורנית גבוהה (להלן: "תעודות תשה"ג"), וזאת חרף הסתייגותו ממתן תעודות אלו, הואיל וידע כי מדובר בתלמידים שאינם עומדים – ולו בקירוב – בקריטריונים לקבלת תעודות אלו וכן כי תכליתם הייתה לקבל הטבות שכר ניכרות מקופת המדינה.

הנאשם מצדו כבר באופן גורף בכל העבירות המיוחסות לו בכתב האישום וטען כי בשנת 1997 הוצגה לו תכנית לימודים לתקופה של שנתיים וחצי עבור המשרתים בכוחות הביטחון, אשר תזכה

את הלומדים בה בתואר המקביל ל-B.A. התכנית, וחרף עמדתו המפורשת כי אין לקבלה, אישרה הועדה לקביעת נהלי וסדרי בחינות למתן תעודות תשה"ג את התוכנית למספר מוסדות לימוד. הנאשם הוסיף וטען כי לנוכח הודעת משרד הביטחון ומשרד החינוך משנת 1999, לפיהן אין הם מכירים בתכניות אלו, הוא סבר כי התוכניות הללו פסקו, פרט לתלמידים שכבר החלו ללמוד עוד קודם לכן וכי הוא מעולם לא הורה על מתן תעודות כוזבות ולא ביצע מעשי מרמה והפרת אמונים, או כל עבירה פלילית אחרת.

במסגרת ההליך אף הוגשה על ידי הנאשם בקשה לביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק ובה נטען כי העמדתו הנוכחית לדין נסמכה בעיקר על עדותו כעד תביעה בתיק אחר, שעה שלא היה מודע לזכותו שלא להפליל את עצמו.

דיון משפטי:

כב' השופט צ' סגל פסק כי באי היידוע – כמו גם בעשיית השימוש בעדותו של הנאשם כעד תביעה במסגרת כתב האישום – נפל פגם מסוים בהתנהלות המאשימה. עם זאת, עוצמת הפגיעה לא הייתה כה חריפה עד שהצדיקה את ביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק.

עוד נקבע כי הודעות הנאשם לא נגבו שלא כדין וכי ההודעות השלישית והרביעית של הנאשם במסגרת קבילות כראיה מתחילתן ועד סופן שכן בפתח חקירתו השלישית הוזכר הנאשם כדין בצורה ברורה כי אין הוא חייב להשיב על שאלות; כי הימנעות מלהשיב לשאלות עלולה לחזק את הראיות נגדו; וכי הוא רשאי להתייעץ עם עורך דין וכי החקירה תואמה עמו

לגופו של עניין נפסק כי הוכח במידת הנדרש כי הנאשם הורה למנהל להנפיק תעודות השת"ג, שלא על פי הקריטריונים, עבור למצער כ-200 פונים מקרב אנשי כוחות הביטחון וכי הוראת הנאשם ניתנה עת הכיר את נוסחה הכוזב של התעודה, על גביה נרשם כי מבקש התעודה למד במשך חמש שנים בישיבות גבוהות, וזאת למרות שמסלול הלימודים במכללות נמשך לכל היותר כשנתיים. בנוסף נקבע כי הנאשם אף ידע, כי יש בכוחה של תעודת השת"ג להוביל לשיפור שכרו של מי שמציג אותה לגופי כוחות הביטחון. ■

לסיכום, נפסק כי במעשיו, סטה הנאשם מן השורה ומעל באמון שניתן לו על ידי הציבור והוא הורשע בביצוע עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, מתן תעודה כוזבת ועבירות מרמה והפרת אמונים.

ניתן ביום 15.5.17 ע"י כב' השופט צ' סגל
ב"כ המאשימה: עו"ד דן בהט - פרקליטות מחוז י-ם (פלילי)
ב"כ הנאשם: עו"ד ירון קוסטליץ, עו"ד שני רוזן
פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

מראש, כך שעמדה לו האפשרות להתייעץ עם עורך דין או עם כל אדם אחר שחפץ להתייעץ עמו, עוד בטרם החלה החקירה.

בית המשפט המחוזי פסק כי בהינתן העובדה כי הנאשם בחר שלא להעיד במשפט ולמסור את גרסתו באופן סדור, על בית המשפט להתחקות אחר מודעותו בהסתמך על שלל הראיות האחרות שהגישו הצדדים, כשהמרכזיות בהן, כאמור, הן הודעותיו במשטרה ועדותו של מנהל מחלקת הבחינות וההסמכה ברבנות הראשית שהיה כפוף לנאשם (להלן: "המנהל").

בהמשך לאמור נקבע כי עדות המנהל משכנעת ומהימנה, ונמסרה על ידי אדם שהוא האחרון לטפול האשמות שווא על הנאשם. מעבר לכך, נמצאו לעדותו חיזוקים רבים, הן בדמות עדויות נוספות והן בדמות ראיות אובייקטיביות הנוגעות למועדי הנפקת התעודות הכוזבות. משכך, ונוכח עדותו הברורה והמפורטת, אין כל אפשרות לזכות את הנאשם מבלי לקבוע שהמנהל משקר במצח נחושה, וברי לכל שלא כך הדבר.

משפט בינלאומי פרטי/נדחתה תביעת ענק שהגישו יורשים של נספי וניצולי שואה בעניין נכסים בברלין שנגזלו ע"י הנאצים/מחוזי

ת"א 18277-07-13 לינדן קריסטינה ואח' נ' CONFERENCE ON JEWISH MATERIAL CLAIMS AGAINST GERMANY INC ואח'

שחלפו המועדים שנקבעו לכך ע"י ועדת התביעות, ומשחלף המועד להגשת תביעת השבה לפי חוק הרכוש הגרמני שנחקק בשנת 1990 לצורך הסדרת השבת הרכוש במזרח גרמניה.

דין משפטי:

כב' השופטת א' כהן קבעה כי דין התביעות להידחות. ראשית קבע בית המשפט כי משאין מחלוקת שהדין החל על המקרה דן הוא הדין הגרמני, הרי שעל מנת שלא לאמצו יש להוכיח שהוא אינו מתיישב עם עקרונות יסוד במשפט הישראלי או להוכיח כי בבתי המשפט בגרמניה קיימת מחלוקת בנוגע לפירושו של החוק הגרמני. בעניין זה, התייחס בית המשפט לחוות דעת שהגישו התובעים מטעם מומחה לדין הגרמני וציין כי אין חולק שמתשובתו בחוות הדעת עולה כי החוק הגרמני לא קובע שוועידת התביעות קיבלה את הרכוש כנאמן עבור היורשים וגם מחוות דעתו עולה שהפסיקה בגרמניה לא תמכה בטיעון זה באופן עקבי. בנוסף, לא חווה המומחה דעתו ביחס לשאלה האם בחוק הרכוש עצמו יש הסדר לגבי היחסים בין ועידת התביעות לבין הזכאים האמיתיים או שמא מדובר בלאקונה בחוק הגרמני, שאלה שהיא אינה משנית כלל ועיקר.

מנגד, חוות דעתו המקיפה והיסודית של המומחה מטעם הנתבעת, לפיה אין לאקונה בדין הגרמני, נותרה על כנה גם לאחר חקירה נגדית מקיפה, במסגרתה ניסו ב"כ התובעים "לדוג" מהמומחה תשובות לשאלות שאולי יוכלו להסתייע בהן כדי לבסס את טענותיהם המהוות שינוי חזית. זאת, לאחר שככל הנראה כבר היה ברור גם להם שלא רק שאין להם חוות דעת בנוגע לדין הזר התומכת בטענותיהם, אלא שהתביעה נותרה כתביעה בעלמא, ללא תמיכה חיונית והכרחית באמצעות חוות דעת. משקרה חוות דעת המומחה לדין הזר מטעם התובעים, ואילו חוות דעת המומחה לדין הזר מטעם הנתבעת נותרה כצוק

רציו: ■ בית המשפט המחוזי דחה במלואה תביעת ענק שהגישו יורשים של נספי וניצולי שואה, להורות ל"ועידת התביעות היהודיות החומריות נגד גרמניה" להעביר אליהם תמורת נכסים במזרח גרמניה שהיו בבעלות המורשישים ושנגזלו ע"י הנאצים. בית המשפט שוכנע כי לפי הדין הגרמני אין אפשרות לתובעים לדרוש השבת הרכוש או תמורתו מוועידת התביעות וכי ניתן לשאול מדוע אין להעדיף את עניינם של קשישים ניצולי שואה המקבלים עזרה מכספי ועידת התביעות על פני התעשרות של מי שאינם קרובי משפחה של מי שעברו על בשרם את אימת השואה וחלקם אף צעירים שנולדו עשרות שנים לאחר תום מלחמת העולם השנייה. התובעים יישאו בהוצאות בסך כולל של 720 אלף ₪. ■

עובדות וטענות:

התובעים הם יורשים של נספי שואה או ניצולי שואה שהיו בעלי נכסים במזרח גרמניה לפני השואה. הנתבעת 1 היא "ועידת התביעות היהודיות החומריות נגד גרמניה". מדובר בתאגיד ללא כוונת רווח שהוקם בניו-יורק בראשית שנות החמישים ע"י 23 ארגונים יהודיים מובילים, בעקבות הכרזתו של קנצלר מערב גרמניה דאז לפיה גרמניה לוקחת אחריות על פעולותיה במהלך שלטון הנאצים. עניינן של התובעות בנכסים בברלין לגביהם נטען כי הם שייכים לתובעים כיורשיהם של מי שזכויותיהם נגזלו בשואה. הנתבעות (ליתר דיוק הנתבעת 1 שרק היא גוף בעל אישיות משפטית קיימת), הן אלו שקיבלו את הנכסים או תמורתם מממשלת גרמניה והן דחו את דרישת התובעים להעביר להם את התמורה שהתקבלה בגין הנכסים. לפיכך, השאלה שבמחלוקת היא האם יורשיהם של קורבנות השואה זכאים לקבל את נכסי הנספים (המורשישים) או את תמורתם גם לאחר

התביעות, שמקורם בכספים שהתקבלו מכוח חוק הרכוש על פני התעשרות של מי שאינם קרובי משפחה של מי שעברו על בשרם את אימת השואה.

לא זו אף זו, חלק מהתובעים הם אף צעירים שנולדו עשרות שנים לאחר תום מלחמת העולם השנייה ואף הוריהם לא סבלו מאימת השואה והרכוש המדובר לא היה מעולם בקניינו של בן משפחתם בדרגת קרבה של ממש. הובהר, כי לו הייתה מתקבלת טענת התובעים לפיה ועידת התביעות קיבלה את הכספים ללא הגבלת זמן כ"נציגת" הבעלים, אזי היא לא הייתה יכולה לעשות שימוש באותם כספים עד היום שעה שניצולי השואה הקשישים, שמספרם מתמעט מידי יום בנסיבות טבעיות, לא היו זוכים ליהנות מהכספים. גם חוק יסוד כבוד האדם וחירותו אינו יכול לסייע לתובעים, שכן פגיעה בזכות קניין של יורשי קורבנות שואה בשרשרת רחוקה, אשר לא דרשו במועדים שנקבעו על ידי ועידת התביעות את קניינם, היא לתכלית ראויה – עזרה לקולקטיב ניצולי השואה שעדיין חיים בינינו, בין בישראל ובין בתפוצות. לבסוף דחה בית המשפט גם את הטענות שנשמכו על דיני הירושה הישראלים. ■

סיכומם של דברים – התביעה נדחתה במלואה; התובעים בת"א 18277-07-13 ישלמו ביחד ולחוד הוצאות משפט בסך 250,000 ₪ ושכ"ט עו"ד בסך 250,000 ₪. התובעים בת"א 41505-06-12 ישלמו יחד ולחוד הוצאות משפט בסך 100,000 ₪ ושכ"ט עו"ד בסך 120,000 ₪.

ניתן ביום 18.5.17 ע"י כב' הש' א' כהן (מחוזי ת"א)
ב"כ התובעים: עו"ד דור חזקיה ועו"ד עמוס חכמון
ב"כ הנתבעות: עו"ד עופר אופיר בלום, עו"ד שירה בלום – וולף ועו"ד רותם יוגב
פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

איתן, קבע בית המשפט כי הדין הזר הוא כנטען על ידי מומחה הנתבעת. עוד הוסיף בית המשפט כי סיכומי התובעים התפרשו על פני מאות עמודים ולמעשה אינם "סיכומים" אלא מטרתם לייצר חזית מחלוקת חדשה לאחר שנזנחו רוב רובן של הטענות שהועלו על ידם קודם לכן.

אשר לשאלה האם ועידת התביעות פועלת בניגוד לדין החל עליה, התייחס בית המשפט לשתי חוות דעת המומחים שהגישו התובעים אך קבע כי גם בעניין זה אין ממש בטענותיהם. הודגש, כי מדובר בתביעה משפטית שיש להכריע בה על פי דין וכי למרות שב"כ התובעים מנסים לשוות לוועידת התביעות אופי של גוף נצלי ועושה שטע על רכוש הנספים, אזי דווקא טענות התובעים עשויות לעורר שאלה ערכית-מוסרית נוקבת: האם יש ליתן עדיפות ליורשי קורבנות השואה שאינם כלל קרובי משפחה של אלו שעברו את זוועות השואה וליתן להם את הכספים שהתקבלו מגרמניה, במקום לתת כספים אלו לטובת הקולקטיב של העם היהודי ולסייע לרווחת ניצולי השואה הקשישים בישראל ומחוץ לישראל. לסיכום נקודה זו קבע בית המשפט כי התובעים לא הוכיחו שוועידת התביעות פועלת שלא כדין ושלא על פי מטרותיה וכי לא הייתה רשאית לקבוע מועדים להגשת בקשת לקרנות השונות, לאחר שחלף המועד להגשת תביעות השבה לפי חוק הרכוש.

למעלה מן הצורך, קבע בית המשפט כי גם לפי הדין הישראלי אין מקום לקבל את התביעה. בעניין זה, הזכיר בית המשפט כי התובעים הפנו בטענותיהם לחוק יסודות המשפט לפיו כאשר קיימת לאקונה יש לפעול "לאור עקרונות החירות, הצדק, היושר והשלום של מורשת ישראל". עם זאת, מעבר לעובדה שכאמור לא קיימת לאקונה, הרי שלדעת השופטת ניתן לשאול מדוע לפי עקרונות צדק ויושר של מורשת ישראל אין להעדיף את עניינם של קשישים ניצולי שואה המקבלים עזרה מכספי ועידת

נזיקין/היחצ"ן רני רהב ישלם 100,000 ₪ לגבי גזית והאדריכל ישראל גודוביץ' לאחר שתביעת לשון הרע שהגיש נגדם נדחתה/שלום ת"א 49482-08-15 רהב נ' גזית ואח'

רציו: ■ בית משפט השלום דחה ברובה תביעת לשון הרע שהגיש היחצ"ן רני רהב בגין דברים שנאמרו בתכניתו של גבי גזית ברדיו 103 אף.אם. בתכנית דנו גזית והאדריכל ישראל גודוביץ' בפרויקט של חברת "גינדי" בחדרה שבו קרסו מרפסות ובין היתר כינו את יחצ"ן החברה "גרוע", "מוכר", "טיפש" ו"שמן". כמו כן, הועלתה התכנית לאתר הרדיו תוך ציון שמו ותמונתו של רהב. נקבע, כי כלל לא ניתן לקבוע שרהב הוא היחצ"ן עליו דובר וכי לגזית וגודוביץ' אין קשר לפרסום באתר הרדיו. נוכח האמור, ישלם רהב לשניים הוצאות בסך 100,000 ₪ אולם יפוצה ע"י חברת הרדיו ב-7,500 ₪ בגין הבעת דעה שגבלה בלשון הרע ברף הנמוך. ■

עובדות וטענות:

התובע, רני רהב, הוא יחצ"ן, בעלים ומנכ"ל של משרד יחסי ציבור שלטענתו הוא מהמשרדים הגדולים בארץ ומייצג לקוחות בכירים במשק הישראלי. הנתבע 1 הוא העיתונאי גבי גזית, המנחה תכנית שבועית בשם "גבי גזית ללא הפסקה" המשודרת ברדיו "ללא הפסקה" 103 אף.אם (הנתבעת 3). במאי 2015 אירח גזית בתכניתו את הנתבע 2, האדריכל ישראל גודוביץ', והשניים

דנו בפרויקט של חברת "גינדי" בחדרה שבו התגלו ליקויים במרפסות שחלקן קרסו. במהלך הדיון עסקו הנתבעים בהתנהלותו של אחד מבעלי החברה וגזית אמר "אני אגיד לך למה הוא עושה את זה, יש לו יחצ"ן גרוע, מוכר, טיפש וגרוע והוא נותן לו עצות גרועות". בתגובה אמר גודוביץ' "וגם שמן, הוא גם שמן, שמן ורוטט, שומניו רוטטים". לאחר סיום השידור הועלתה התכנית לאתר האינטרנט של הרדיו, תוך ציון שמו ותמונתו של רהב. מכאן התביעה דן, בעילת לשון הרע.

דין משפטי:

כב' השופטת הבכירה א' פרוסט-פרנקל קבעה כי דין התביעה להידחות נגד גזית וגודוביץ'. ראשית, הזכיר בית המשפט כי שמו של רהב לא הוזכר בתכנית ע"י מי מהמשתתפים בה ואף הוא עצמו אישר בעדותו כי אינו קשור לחברת "גינדי" ולא סיפק לה שירותי יחצ"נות בקשר עם הפרויקט בחדרה שאודותיו נסב הדיון. מלבד האמור ציין בית המשפט כי על פי עדותו של רהב, בארץ קיימים כאלף משרדי יחצ"נות ואלפי עוסקים בתחום ולא ברור מדוע יחס את הכתבה בשידור החי לעצמו. לדעת השופטת,

קהל המאזינים לא יכול להכיר את כל היחצ"נים, אינו יודע כיצד הם נראים, ואין כל אינדיקציה שמדובר ברהב.

עוד ציין בית המשפט כי שמו של רהב עלה רק באתר האינטרנט של הרדיו ע"י עובדת ההפקה שהעידה כי כתבה את שמו על דעתה בלבד, ללא כל אמירה, הנחיה או הוראה של גזית או מי מטעם הרדיו. לדבריה, הזכירה את רהב כיוון שתאורו של גודוביץ' את היחצ"ן גרם לה לחשוב שמדובר ברהב והיא עשתה זאת בתום לב. עוד העידה העובדת כי איש לא ראה את הכיתוב בזמן שעלה לאתר. בנוסף, אין לקבל את טענת רהב כי הקורא הסביר יבין כי מדובר בדף האינטרנט של גזית והרדיו. גם העובדה שהעובדת העידה שקיבלה את ה"ליין אפ" שגזית עבר עליו אינה מצביעה לדעת בית המשפט ששמו של רהב היה כתוב שם. נהפוך הוא, העידה מפורשות ששמו של רהב לא היה כתוב וכי ה"ליין אפ" מפרט מי יהיו המרואיינים והנושא, שהיה הבניינים בחדרה ולא התובע. לאור האמור, קבע בית המשפט כי לגזית וגודוביץ' אין כל קשר לפרסום שמו של רהב באתר האינטרנט והם לא פרסמו נגדו דבר ומשכך דין התביעה נגדם להידחות.

לבסוף, נדרש בית המשפט לתביעה נגד חברת "רדיו ללא הפסקה" המפעילה את אתר האינטרנט של הרדיו. נקבע, כי המילה "טיפש" היא הבעת דעה אישית של גזית לגבי מי שיעץ באותו עניין למנור גינדי וגם המילה "שמך" מהווה הבעת דעה ללא ציון שם היחצ"ן בו מדובר ומאחר שכאמור ישנם אלפים שעוסקים בתחום ואין לדעת מהו המראה של כולם לא ניתן לומר כי רהב זוהה כיחצ"ן שאודותיו דובר. לפיכך, בעצם כתיבת שמו של רהב באתר האינטרנט של הרדיו וייחוס לו תכונות של טיפש ושמך אמנם מדובר בהבעת דעה, אך זו גובלת בלשון הרע מהרף הנמוך. נוכח האמור, ובהתחשב בכך ש-28 אנשים בלבד נחשפו לפרסום, תפצה החברה את רהב. ■

התביעה נדחתה ברובה; רהב ישלם לגזית וגודוביץ' הוצאות בסך של 50,000 ₪ לכל אחד (100,000 ₪ סה"כ); חברת "רדיו ללא הפסקה" תשלם לתובע סך 7,500 ₪ בגין עוולת לשון הרע וכן הוצאות בסך 1,000 ₪.

ניתן ביום 19.5.17 ע"י כב' הש' א' פרוסט-פרנקל (שלום ת"א)
פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

קניין רוחני/ביהמ"ש: לצורך הכרה בזכויות יוצרים במודעת פרסומת – לא די בביצוע עריכה בסיסית הנעדרת "סממן אמנותי"/שלום ת"א 26703-02-15 שבשבת עיתונות בע"מ ואח' נ' נוגה ריעני ואח'

רציו: ■ בית משפט השלום דחה תביעות הדדיות בין שתי בעלות מקומונים בשרון, שעניינן טענות להפרת זכויות יוצרים בשתי מודעות פרסומת שפורסמו במועדים סמוכים בשני העיתונים. נקבע, שכדי שמודעה תיחשב כ"יצירה אמנותית מקורית" לא די בכך שנעשתה עבודת עריכה בסטודיו על גבי החומר הגולמי שנשלח מהלקוח אלא יש צורך בסממן אמנותי, פרי מחשבה של מי שביצע את אותה העבודה וכי בהתאם לכלל השולל הגנה מרעיונות גרידא, הבחירה שעושה גרפיקאי בסטודיו באשר למיקומם של הפריטים במודעה וכיוב' - אינו מוגן בזכות יוצרים. ■

השימוש שנעשה שלא כדין במודעה הנ"ל. משלא נענו התביעות לדרישות התובעת, הגישה זו את התביעה דין. בתגובה, הגישו התביעות תביעה שכנגד על השימוש שלא כדין שעשתה לטענתן התובעת במודעת צעצועון, שזכות היוצרים בה לטענתן מוקנית להן.

דין משפטי:

כב' סגנית הנשיאה, השופטת רחל קרלינסקי קבעה כי דין שתי התביעות להידחות. לאחר בחינת הראיות שהוצגו ע"י התובעת ותוך יישום עמדת הפסיקה באשר לתנאים לעמידה בדרישת המקוריות לפי חוק זכות יוצרים, לא שוכנע בית המשפט כי התובעת ביססה ראייתית במידה הנדרשת כי עומדת לה ההגנה המוענקת בחוק ביחס למודעת גלי. הוזכר, כי לפי סעיף 4(5) לחוק אין הגנה של זכויות יוצרים על עובדות כשלעצמן, אף כאלה שקיבלו ביטוי במודעה (מחיר המיטה הזוגית במודעה, שם המיטה, היותה מעץ מלא, מחירה וכו'). יתרה מכך, סבר בית המשפט כי לא הוכח שמודעת גלי עומדת בדרישת המקוריות. בעניין זה, ציין בית המשפט כי מעבר לטענה בעלמא כי מודעת גלי היא מודעת פרסום שהוכנה, עוצבה ויוצרה בסטודיו לעיצוב גרפי של התובעת - לא הובאו ראיות במידה הנדרשת כדי לתמוך בכך.

מלבד האמור, התובעת לא עומדת במבחן המשנה הנוסף הנדרש – מבחן היצירתיות, שכן כדי שמודעה זו תיחשב כ"יצירה אמנותית מקורית" לא די בכך שנעשתה עבודת עריכה בסטודיו על גבי החומר הגולמי שנשלח מהלקוח אלא יש צורך בסממן אמנותי, פרי מחשבה של מי שביצע את אותה העבודה ("היוצר"). בעניין זה הדגיש בית המשפט כי בהתאם לכלל השולל הגנה מרעיונות גרידא, הבחירה שעושה גרפיקאי בסטודיו באשר למיקומם של הפריטים במודעה וכיוב' - אינו מוגן בזכות יוצרים. עוד הוסיף בית המשפט כי התובעת לא טרחה להעיד את

עובדות וטענות:

התובעת היא חברה העוסקת בעיתונות ובעלת המקומון השבועי "שבשבת" – המקומון שלך בשרון" המופץ באזור השרון. התביעה 1 היא מו"לית וגרפיקאית של מקומון מתחרה המופץ באזור השרון תחת השם "השרון שלי", שמופעל ע"י התביעות. בדצמבר 2014 פורסמה במקומון התביעות מודעת פרסום שכותרתה "גלי – עיצובים בעץ". המודעה כללה תמונות רהיטים בצבעים שונים לצד מחיריהם ופרטים אינפורמטיביים, לרבות פרטי העסק המפרסם ובצדה צוינו המילים "סטודיו שבשבת" ומפת הגעה. יום לאחר מכן, פורסמה במקומון התביעות מודעה צבעונית אחרת שכותרתה "צעצועון", שכללה תמונת שטרי כסף ומטבעות זהב לצד חנוכיה ומשחקי ילדים, שלצד מחיריהם וכן פרטים אינפורמטיביים לרבות פרטי בית העסק. מודעה זו פורסמה חודש קודם לכן במקומון התביעות. שתי המודעות פורסמו בעקבות הזמנת לקוחות הצדדים, ששילמו תמורה למפרסם בהתאמה. סמוך לאחר הפרסום במקומון התביעות פנתה אליהן התובעת במכתב התראה בו דרשה התחייבות בכתב לחידלת פרסום המודעה, פרסום התנצלות על הפרת זכויותיה במודעה, התחייבות שלא לחזור על הפרות זכויות וכן הסדרת הפיצוי בגין

יוצרים על הפרת זכות היוצרים הכלכלית במודעה. אשר לזכות המוסרית, קבע בית המשפט כי הגם שהתובעת אינה "ימפר תמים" במובנו של חוק זכות יוצרים, הרי שבנסיבות העניין יש לקבל את טענתה בדבר "אשם תורם" של התביעות ביחס להפרת הזכות המוסרית במודעת צעצועון הספציפית, בשיעור מלא. צוין, כי הגם שמבחינת התובעת הייתה התרשלות מסוימת בכך שלא פעלה לברר במידה הנדרשת את זהות היוצר, הרי שמנגד התביעות יכלו למנוע את הנזק ע"י הוספת כיתוב או סימול במודעות המעידים על זכות מוסרית לכאורה, כפי שהתובעת עצמה השכילה לעשות במודעת גלי. כן נדחתה התביעה בעילה של עשיית עושר ולא במשפט. ■

התביעות נדחו.

ניתן ביום 15.5.17 ע"י כב' ס. הנשיאה ר' קרלינסקי (שלום כפ"ס) ב"כ הצדדים: לא צוינו
פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

הגרפיקאי שערך ועיצב כנטען את מודעת הפרסומת בסטודיו והימנעות זו עומדת לחובתה. נוכח האמור, קבע בית המשפט כי מודעת "גלי" אינה יצירה אמנותית מקורית משאינה עומדת בדרישת המקוריות, ולפיכך התובעת לא הקימה לעצמה זכות להגנה לפי חוק זכות יוצרים. כפועל יוצא, אין במודעה גם זכות מוסרית ומכאן שדין טענות התובעת ביחס להפרה נטענת של זכות מוסרית במודעה- להידחות אף הן.

לבסוף, דחה בית המשפט גם את התביעה שכנגד שהגישו התביעות ביחס למודעת "צעצועון". נקבע, כי התביעות ביסוס יותר מהתובעת את מידת ההשקעה שלהן ביחס למודעה, אולם ספק אם עמדו בהוכחת יתר מבחני המשנה של דרישת המקוריות - הן לגבי מקור היצירה והן לגבי היצירתיות שבה. לחילופין, גם אם עמדו בנטל להראות כי המודעה היא יצירה אמנותית מקורית, הרי שהן אינן עומדות בנטל להראות כי הן הבעלים ביצירה זו. נוכח האמור, לא קמה לתביעות עילה לפי חוק זכות

קצרצרי פסיקה

למסקנה כי גרסת נפגעת העבירה עדיפה על פני גרסת הנאשם, כאשר שיעורה הראוי של ההנמקה הדרושה נקבע בכל מקרה לפי נסיבותיו, בהתאם למידת עוצמתה של העדות העיקרית. בהמשך לאמור נקבע כי בענייננו, בית המשפט המחוזי היה ער לכך שהן המתלוננת והן המערער הינם חסרי בית ומכורים לחומרים משני תודעה ובהתחשב באמור, התרשם כי גרסתה של המתלוננת מהימנה וכי גרסתו של המערער היא בלתי סבירה ולא מהימנה, ונימק בהרחבה את הטעמים אשר הובילו אותו לגבש את מסקנותיו אלה. עוד נפסק כי יש לדחות את טענת המערער שלפיה התנהגותה של המתלוננת אינה עולה בקנה אחד עם התנהגותה של מי שנאנסה, היות והיא בילתה עמו ועם חבריו לאחר אירוע האונס שכן כי אין לבחון בדיעבד את חוסר "סבירות" התנהגותה של מתלוננת בעבירות מין, ולקבוע כי בשל כך היא אינה דוברת אמת. בית המשפט העליון הוסיף וציין כי התנהגותה של נפגעת עבירות מין עלולה להיראות בדיעבד בלתי הגיונית, אולם יש להיזהר בבחינת התנהגותה בחוכמה שלאחר מעשה וכי התנהגותה של המתלוננת לאחר האירוע – מצבה הנפשי הקשה והעובדה שהגיעה מיד לאחר מכן למרכז סיוע על מנת לקבל גלולה למניעת הריון ואף דיווחה לאנשי הצוות הרפואי כי נאנסה – מהווה חיזוק משמעותי לגרסתה. בית המשפט העליון אף דחה את טענת המערער כי הגשת התלונה לאחר תקופה של ארבעה חודשים היא בגדר שיהוי בנסיבות העניין, שכן שהמתלוננת סיפקה לכך הסבר המניח את הדעת שעה שהסבירה כי חששה מהגשת תלונה למשטרה וכן חששה מן המערער. ■

לסיכום, הערעור נדחה הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין. נפסק כי המערער עודנו מכחיש את המעשים בהם הורשע ולפיכך הוא אינו זכאי להקלה בעונש הניתנת למי שמקבל אחריות ממשית על המעשים שביצע, ומביע חרטה כנה עליהם וכי אין מקום להקל בעונשו אשר אינו חורג לחומרה מרף הענישה המקובל בעבירות בהן מדובר.

ע"פ 808/16 פלוגי נ' מ"י
ניתן ביום 23.5.17 על ידי כב' השופט י' דנציגר
ב"כ המערער: עו"ד דוד ירון
ב"כ המאשימה: עו"ד ורד חלאוה
פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

משפט פלילי/נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של תקיפת בת זוג ואיננו - אין לבחון בדיעבד את חוסר "סבירות" התנהגותה של מתלוננת בעבירות מין/עליון

■ בית המשפט העליון דחה ערעור שהגיש נאשם שהורשע בביצוע עבירות של תקיפת בת זוג ואיננו בטענה כי המתלוננת הגישה את תלונתה בשיהוי ניכר והדבר פגם ביכולתו להגן על עצמו במשפט. נפסק כי אין מקום להתערב במסקנותיו של בית המשפט קמא ואין מקום להקל בעונשו של הנאשם אשר אינו חורג לחומרה מרף הענישה המקובל בעבירות בהן מדובר. כנגד המערער הוגשו כתבי אישום במסגרתם נטען בין היתר כי הוא אנס והכה אישה חסרת בית ויתומה (להלן: "המתלוננת") שעמה ניהל קשר רומנטי במשך מספר שבועות. בית המשפט המחוזי הרשיע את המערער בעבירות שיוחסו לו ובהן תקיפת בת זוג, אינוס, הדחה בחקירה וכן בעבירה של חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות והשית עליו עונש מאסר בפועל בן שש שנים, עונש מאסר על תנאי בן 12 חודשים ופיצוי למתלוננת בסך 10,000 ₪. המערער הגיש לבית המשפט העליון ערעור הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין וטען כי מקורן של כל הראיות בתיק נובע מעדותה הבלתי מהימנה של המתלוננת שהייתה בעת הרלוונטית חסרת בית ומכורה לחומרים משני תודעה. המערער הוסיף וטען כי המתלוננת הגישה את תלונתה בשיהוי ניכר במונחים של "חיי-רחוב" והדבר פגם ביכולתו להגן על עצמו במשפט וכי העובדה שלא נלקחה מן המתלוננת ערכת אונס מהווה מחדל חמור של המתלוננת והעובדות הסוציאליות, אשר גרם לו לנזק ראייתי משמעותי המצדיק מתן הגנה מן הצדק. המאשימה טענה מצדה כי אין להתערב בפסק דינו של בית המשפט המחוזי אשר מבוסס על ממצאי עובדה ומהימנות מובהקים ואף הוסיפה כי העונש שהשית בית המשפט המחוזי על המערער אינו ברף הענישה הגבוה בהתחשב בחומרת מעשיו. **נקבע:** כב' השופט י' דנציגר פסק כי הלכה היא שניתן להשתית הרשעה בעבירות מין על עדותה היחידה של נפגעת העבירה מבלי להידרש לתוספת ראייתית, בתנאי שבית המשפט יפרט את הטעמים שהביאו אותו

משפט פלילי/15 שנות מאסר בפועל לנאשם שדקר למוות את החייל יפתח גריידי ז"ל במהלך קטטה במועדון/ המחוזי

■ בית המשפט המחוזי השית 15 שנות מאסר בפועל על נאשם שהודה והורשע במסגרת הסדר טיעון בביצוע עבירות של הריגה ושיבוש הליכי משפט. זאת, לאחר שדקר למוות את החייל יפתח גריידי ז"ל במסגרת קטטה שהתרחשה במועדון ברעננה בין שתי חברות. נפסק כי בחינת העובדות בכללותן מצביעה על היבטי חומרה רבים בהתנהגותו של הנאשם באותו לילה מר ונמהר. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום מתוקן בעבירה של הריגה, וכן בעבירה של שיבוש מהלכי משפט לאחר שדקר למוות חייל מצטיין בשירות קרבי (להלן: "המנוח"), שהיה מעורב בקטטה שהתרחשה בין חברותו של הנאשם לבין חברותו. הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן וזאת לנוכח הבנת הצדדים כי מצד אחד אין מקום להסתפק בהרשעתו בעבירה של גרימת מוות ברשלנות ומצד שני אין מקום להרשעתו בעבירת רצח, לנוכח העובדה שהמנוח נדקר דקירה אחת, וכן לאור מיקום הדקירה. במסגרת הטיעונים לעונש טענה ב"כ המאשימה כי בעבירה של הריגה יש מנעד רחב של דרגות חומרה, וכי במקרה עסקינן מדובר בנסיבות חומרה קיצוניות המשולות ל"רצח מדרגה שנייה" וכי רק מחמת הספק ביסוד הכוונה, שנבע מכך שמדובר בדקירה אחת בלבד, הסכימה לתקן את כתב האישום במסגרת הסדר הטיעון. ב"כ המאשימה הוסיפה וטענה כי נסיבותיו האישיות של הנאשם מתגמדות אל מול הנסיבות החמורות של הריגת המנוח במקרה זה והנוק העצום שנגרם למשפחתו עקב כך. ב"כ הנאשם הביע צער רב על מותו של המנוח ועל האסון שפקד את כל משפחתו, והטעים כי הנאשם נטל אחריות מלאה למעשיו וכן כי הוא אינו ב"פגע רע" שכן אין מדובר במי שנוהג לדקור או לנקוט אלימות כדרך חיים. **נקבע:** כב' השופט מ' פינקלשטיין פסק כי הפגיעה הקשה בערך

חיי אדם הנגרמת על ידי מי שהורג אדם בכלל, ובאמצעות שימוש בסכין בפרט, נדונה רבות בפסיקת בתי המשפט וכי רבים הם פסקי הדין שבהם הצביע בית המשפט העליון על הצורך להיאבק בתופעת הסכינאות באמצעות ענישה קשה. עוד נפסק כי במקרה עסקינן הנאשם קיפד את חייו של צעיר מוכשר ומקסים שכל עתידו היה לפניו והגם כי הנאשם דקר את המנוח בעקבות המהלומות שהוחלפו בסמוך לשער המועדון, הרי בחינת העובדות בכללותן מצביעה על היבטי חומרה רבים בהתנהגותו של הנאשם באותו לילה מר ונמהר. בית המשפט המחוזי העמיד את מתחם העונש על 12-18 שנות מאסר לאחר שבחן את מדיניות הענישה הנהוגה ואת הפסיקה שהגישו בפניו הצדדים וקבע כי במקרה דנן אין כל מקום לטענה של הגנה עצמית, או לנסיבות הקרובות להגנה עצמית – טענות שעלו ברבים מפסקי הדין שהובאו על ידי ההגנה אך יחד עם זאת, אין מדובר במקרה זה בריבוי דקירות או בדקירה ישירה בפלג גוף עליון וחינוי: בראש, בצוואר או בקדמת החזה שכן מיקום הדקירה היה בצד גופו של המנוח, בחלק התחתון של החזה. בית המשפט המחוזי אף הוסיף וציין כי בבחינת מדיניות הענישה הנהוגה כאחד השיקולים לקביעת מתחם העונש, יש לשקול בזהירות את ההיקש ממידת העונש שהוטל לפי הפסיקה הישנה משום ששיעור העונש בגזרי הדין הישנים הביא לביטוי גם את ההתחשבות בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, נסיבות שאין להתחשב בהן בקביעת מתחם העונש לפי הוראות התיקון לחוק בעניין הבניית הענישה. ■

לסיכום, לאחר שקילת כל השיקולים הרלוונטיים, הוטלו פה אחד על הנאשם, בגין שתי העבירות שבהן הורשע העונשים הבאים: 15 שנות מאסר בפועל, 18 חודשי מאסר על תנאי ותשלום פיצויים בסך של 258,000 ₪ להורי המנוח.

תפ"ח 14-05-26407 מ"י נ' בן גניש
ניתן ביום 15.5.17 ע"י כב' השופטים מ' פינקלשטיין, ל' ברודי, ר' אמיר
ב"כ המאשימה: עו"ד קרן וקסלר ועו"ד נעמה תור-זאבי
ב"כ הנאשם: עו"ד ירום הלוי
פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

נזיקין/רופא שיניים יפצה מטופלת במאות אלפי שקלים עקב רשלנות בביצוע טיפולי שיקום בלסת התחתונה/ שלום

■ בית משפט השלום קיבל תביעת רשלנות רפואית שהגישה מטופלת נגד רופא שיניים שביצע בה טיפולי שיקום פה בלסת התחתונה שכללו עקירות, שתלים, מבנים וכתרים. נקבע, כי הייתה אי הקפדה מספקת מצדו של הרופא על רישום מסודר וברור בכל הנוגע לטיפול שניתן על ידו לתובעת ובשים לב לכך שפעל לפי שיטת שנוגדת פרקטיקה רפואית וניהל רישום רפואי בצורה לקויה – המסקנה היא כי התרשל בעת מילוי תפקידו. בגין האמור, נותרה המטופלת עם פגיעה נפשית ועצבית בעצב הלסת התחתונה, שהוא שלוחה של העצב האחראי לתחושה של הפנים ושל אזורים נוספים בקדמת הראש ולתנועות לעיסה, נשיכה ובלעיה. סך הפיצוי שנפסק לאחר ניכוי תגמולי המל"ל:

כ- 185,000 ₪. התובעת פנתה במהלך שנת 2000 לנתבע, רופא שיניים במקצועו, לשם קבלת טיפול שיניים. תכנית הטיפול התייחסה אך ורק ללסת העליונה וכללה עקירה של שיניים בלסת זו, ביצוע שתלים, מבנים על גבי השתלים וכן כתרים. לטענת התובעת, כשנתיים לאחר ביצוע הטיפולים התקשרה לנתבע מחו"ל, דיווחה על כאבים בלסת התחתונה וביקשה את העתק צילומי הרנטגן שברשותו לצורך המשך הטיפולים. עם שובה ארצה, פנתה למרפאת הנתבע ועדכנה אותו על דלקות בלסת התחתונה, עקירות, הוצאת שתל והשתלת עצם שבוצעו לה בחו"ל, כחלק מטיפול המשך אשר ניתן לה. בהמשך ביצע הנתבע לתובעת ארבעה שתלים בלסת התחתונה, הדבקת גשר קבועה בלסת התחתונה וכשלוש שנים לאחר מכן עקירה, לאחר שפנתה אליו שוב בשל כאבים. בשנת 2007 הופנתה התובעת למומחית לצורך בדיקת שתלים וכשנתיים אח"כ הופנתה לייעוץ למרפאה לכירורגית פה ולסת עקב כאב בלסת התחתונה, דלקות חוזרות ונפחיות. הוחלט על הורדת השתלים והרכבת תותבת שלמה תחתונה אולם פעולה זו לא פתרה את הבעיה ותלונותיה של התובעת. בשל כאבים אלו נבדקה התובעת במחלקה לרפואת

◀◀ המשך קצרצרי פסיקה ▶▶▶

והפיה והשיניים בבית חולים רמב"ם, אז עלה חשד לכאב ממקור נירופטי והומלץ על הוצאת התותבת מהפה וכלכלה רכה במשך שבועיים. בהמשך הופנתה התובעת למרפאת כאב וגובשה הדעה כי מדובר בכאב עצבי והיא קיבלה טיפול אנטיביוטי. לאחר מכן ביקרה התובעת עוד מספר פעמים במרפאת הכאב ואף נבדקה ע"י פסיכיאטרית שתארה את מצבה הנפשי כעגום, כסובלת ממצב רוח ירוד חסרת הנאה, מסתגרת בביתה, תחושת נחיתות עקב היעדר השיניים, קשיי שינה עייפות יתר והתקפי חרדה. במסגרת התביעה דן, טענה התובעת לרשלנות רפואית מצד הנתבע בביצוע טיפולי השיניים שלה. לשיטתה, הנתבע ביצע בלסת התחתונה שיקום באמצעות גשר שכלל חיבור של שתלים ושיניים טבעיות וזוהי פרוצדורה אסורה ואינה מקובלת, המהווה סטייה מסטנדרט מקצועי ראוי. עוד הוסיפה כי המומחה מטעמה חיווה דעתו כי לשן הטבעית ולשתל יש נידות שונה ועל כן הפעלת כוחות על השיקום שנשען ברובו על השתלים גרם לערעור השיניים הטבעיות המאחזות דבר שהוביל לכישלון השיקום, איבוד שיניים טבעיות וביצוע ניסיונות שיקום וטיפולים כירורגיים באופן חוזר ונשנה שהסתיימו בפגיעה עצבית חמורה. לטענת התובעת הטיפול ותוצאותיו אירעו בשל מעשיו או מחדליו של הנתבע שכן הפגין חוסר מיומנות/זהירות בכך שלא ערך עם תחילת הטיפול בה כל תכנית טיפול מפורטת ויסודית ללסת התחתונה הכוללת פירוט הטיפולים הנדרשים בטרם קבלת החלטות בנוגע לסוג הטיפול המתאים. כמו כן, לאורך כל שנות הטיפול הנתבע לא ביצע ואף לא הפנה אותה לביצוע צילומי רנטגן עדכניים שיתנו תמונה מהימנה אודות הטיפולים בכל שלב ושלב ואת צילומי הדימות שביצע לא דאג לשמור או לתעד. כן טענה התובעת כי הנתבע הפגין חוסר זהירות בכך שביצע בפיה פעולות טיפוליות רבות לרבות פעולות כירורגיות לא קלות ומשמעותיות, שיקומי פה, הסרת גשרים, הוצאות שתלים ועקירות כשכל זאת ללא תיעוד המאפשר את בחינתו וכשהתוצאה הסופית קשה וחמורה. **נקבע:** כב' השופט א' צייק קבע כי דין התביעה להתקבל. ראשית דן בית המשפט בשאלת האחריות והזכיר כי אין חולק בנושא חובות הזהירות המוטלות על רופא שיניים כלפי מטופליו, כאשר המבחן הוא מבחן "הרופא הסביר". לגופו של עניין התרשם בית המשפט כי ישנה אי הקפדה מספקת מצדו של הנתבע על רישום מסודר

והפיה והשיניים בבית חולים רמב"ם, אז עלה חשד לכאב ממקור נירופטי והומלץ על הוצאת התותבת מהפה וכלכלה רכה במשך שבועיים. בהמשך הופנתה התובעת למרפאת כאב וגובשה הדעה כי מדובר בכאב עצבי והיא קיבלה טיפול אנטיביוטי. לאחר מכן ביקרה התובעת עוד מספר פעמים במרפאת הכאב ואף נבדקה ע"י פסיכיאטרית שתארה את מצבה הנפשי כעגום, כסובלת ממצב רוח ירוד חסרת הנאה, מסתגרת בביתה, תחושת נחיתות עקב היעדר השיניים, קשיי שינה עייפות יתר והתקפי חרדה. במסגרת התביעה דן, טענה התובעת לרשלנות רפואית מצד הנתבע בביצוע טיפולי השיניים שלה. לשיטתה, הנתבע ביצע בלסת התחתונה שיקום באמצעות גשר שכלל חיבור של שתלים ושיניים טבעיות וזוהי פרוצדורה אסורה ואינה מקובלת, המהווה סטייה מסטנדרט מקצועי ראוי. עוד הוסיפה כי המומחה מטעמה חיווה דעתו כי לשן הטבעית ולשתל יש נידות שונה ועל כן הפעלת כוחות על השיקום שנשען ברובו על השתלים גרם לערעור השיניים הטבעיות המאחזות דבר שהוביל לכישלון השיקום, איבוד שיניים טבעיות וביצוע ניסיונות שיקום וטיפולים כירורגיים באופן חוזר ונשנה שהסתיימו בפגיעה עצבית חמורה. לטענת התובעת הטיפול ותוצאותיו אירעו בשל מעשיו או מחדליו של הנתבע שכן הפגין חוסר מיומנות/זהירות בכך שלא ערך עם תחילת הטיפול בה כל תכנית טיפול מפורטת ויסודית ללסת התחתונה הכוללת פירוט הטיפולים הנדרשים בטרם קבלת החלטות בנוגע לסוג הטיפול המתאים. כמו כן, לאורך כל שנות הטיפול הנתבע לא ביצע ואף לא הפנה אותה לביצוע צילומי רנטגן עדכניים שיתנו תמונה מהימנה אודות הטיפולים בכל שלב ושלב ואת צילומי הדימות שביצע לא דאג לשמור או לתעד. כן טענה התובעת כי הנתבע הפגין חוסר זהירות בכך שביצע בפיה פעולות טיפוליות רבות לרבות פעולות כירורגיות לא קלות ומשמעותיות, שיקומי פה, הסרת גשרים, הוצאות שתלים ועקירות כשכל זאת ללא תיעוד המאפשר את בחינתו וכשהתוצאה הסופית קשה וחמורה. **נקבע:** כב' השופט א' צייק קבע כי דין התביעה להתקבל. ראשית דן בית המשפט בשאלת האחריות והזכיר כי אין חולק בנושא חובות הזהירות המוטלות על רופא שיניים כלפי מטופליו, כאשר המבחן הוא מבחן "הרופא הסביר". לגופו של עניין התרשם בית המשפט כי ישנה אי הקפדה מספקת מצדו של הנתבע על רישום מסודר

סיכומם של דברים – התביעה התקבלה; לאחר דיון ברכיבי הנזק השונים העמיד בית המשפט את סכום הפיצוי שישולם לתובעת ע"ס 381,371 ₪, כאשר לאחר ניכוי התגמולים שקיבלה מהמוסד לביטוח לאומי ישלם הנתבע 185,665 ₪.

ת"א 380-07-11 ס.א. נ' ד"ר מונאף סעאבנה
ניתן ביום 16.5.17 ע"י כב' הש' א' צייק (שלום חיפה)
ב"כ התובעת: עוה"ד בולדו
ב"כ הנתבע: עוה"ד האזרחי
פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

הנכס על חשבונה וכי אם, מסיבה כלשהי, לא יתאפשר לתובעת למצות שלוש שנים של שכירות, תושב לה חלק מהשקעתה בשיפוץ. התובעת אשר שיפצה את הנכס והחלה להפעיל אותו בחודש דצמבר 2009, טענה כי להפתעתה כעשרה חודשים לאחר פתיחת החנות, נאמר לה ע"י בעלות המקרקעין כי עליה לפנות את הנכס. התובעת טענה כי הנתבעים ידעו לפחות חודשיים קודם לתימת החוזה כי זכויותיה במקרקעין תבואנה אל קצן במועד נתון ולמרות זאת בחרו להתקשר עמה בהסכם השכירות. התובעת הוסיפה וטענה כי היא לא ידעה שהנתבעים אינם בעלי המקרקעין ואף לא ידעה כי בעלות המקרקעין תכננו לבנות בס ואף הודיעו על כך לנתבעים מבעוד מועד, תוך שהציגו להם דרישות פינוי. הנתבעים, מצדם, גרסו כי התובעת ידעה-גם-ידעה על כך שהשכירות לא תאריך ימים והיא נטלה במועד את הסיכון שהשכירות תיפסק וזאת נוכח הדחיפות, שראתה במציאתו של נכס באזור-השרון. הנתבעים הוסיפו וטענו כי התובעת ביקשה

חוזים/בעלת עסק לממכר רהיטים תפוצה בסך של 227,429 בגין הפרת הסכם שכירות משנה/השלום

■ בית משפט השלום קיבל תביעה כספית שהגישה בעלת עסק לממכר רהיטים בטענה כי נאלצה לפנות את אחת מחנויותיה כעשרה חודשים לאחר שחתמה על הסכם שכירות שכן משכירת המשנה של הנכס ובעליה הסתירו ממנה את העובדה שבעלות הנכס כבר הציגו בפניהם דרישות לפינוי המקרקעין. נפסק כי בעלת העסק הוכיחה כי לא ידעה במעמד חתימת ההסכם על קיומה של דרישה לפינוי המקרקעין. הנתבעים 1 ו-2 חברה ששכרה נכס בשרון ובעליה (להלן: "הנתבעים"), חתמו עם התובעת, בעלת עסק לממכר רהיטים, הסכם שכירות משנה להשכרת הנכס, אשר במסגרתו נקבע כי התובעת תשפץ את

שקיומו איננו מובטח, הואיל ונדרשה לה במהירות חלופה לסניף, שהיה עליה לסגור בקיבוץ געש, שכן הוכח כי הסניף בגעש פונה כבר בשנת 2008 וממילא נמצאה לו חלופה טובה בדמותה של חנות רחבת-ידיים שהפעילה התובעת בתל אביב-יפו. בית משפט השלום דחה את ההודעה לצדדי ג' שהוציא הנתבע 3 וקבע כי הוא נושא באחריות כלפי התובעת מכוח התנהלותו-הוא, ללא קשר להתנהלותם של הנתבעים. בנוסף נקבע כי הנתבע 3 ידע היטב, עוד, שבועות ארוכים קודם לחתימת החוזה כי בעלת המקרקעין שיגרה לנתבעים דרישות לפינוגם של המקרקעין, תוך שנקבה בתאריכים קונקרטיים לפינוגם. ■

לסיכום, התובענה התקבלה ביחס לכל אחד משלושת הנתבעים וההודעה לצדדי ג' נדחתה. נפסק כי הנתבעים ישלמו לתובעת ביחד ולחוד, סך של 227,429 וכן הוצאת משפט ושכ"ט עו"ד בסך כולל של 41,000 ₪.

ת"א 50397-05-13 פנטהאוז בע"מ נ' ש.א. עובדיה בע"מ ואח' ניתן ביום 18.5.17 ע"י כב' השופט ג' הימן
ב"כ התובעת: עו"ד ציון לוי
ב"כ הנתבעים 1-2: עו"ד לירון שטראוס-פרסקו; עו"ד שלמה חבה, עומר עב
ב"כ נתבע 3: עו"ד צחי יקובל
פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

לצמצם את הסיכון החוזי בכך שחתמה על הסכם-השכירות לשנה אחת עם שתי "אופציות", במקום לשלוש שנים מראש; וכן בהסכמה שניתנה לה בדבר-החזר חלקי של השקעותיה במקרה של פינוי מוקדם. נתבע 3, ששימש כעורך דינם של הנתבעים הוציא נגדם הודעה לצדדי ג', תוך שטען כי הוא פעל אך כשלוחם לפי המצג, שהללו הציגו לפניו, וכי בטרם נחתם ההסכם היה לו ברור כי לתובעת נמסר מלוא-המידע הנוגע להתקשרות והוא אף העמידה על הסיכון אשר נכרך בהתקשרות בשל הליכי-פינוי שנקטו בעלות-המקרקעין. **נקבע:** כב' השופט ג' הימן פסק כי התובעת הצליחה להוכיח כי היא לא ידעה על דרישה קונקרטית לפינוי וממילא לא על הגשתה של תביעה בנדון לערכאות וכי עלה בידיה להוכיח כי ערב-קשירתו של ההסכם לשכירות-משנה ואחר כך עם מימושו לא היה לה כל יסוד לסבור כי בתוך פחות מעשרה חודשים, מיום שהחלה השכירות, היא תמצא את עצמה אל מול צו של פינוי. עוד נפסק כי במקרה עסקין נטל נתבע 2 חלק מרכזי ופעיל במשא ובמתן לקשירתו של החוזה והעובדה כי הוא עצמו לא היה צד לחוזה הזה איננה מעלה ואינה מורידה בשאלת-אחריותו למצגי-השווא במשא ובמתן, שהובילו לקשירתו של החוזה והיו מרכיב ממשי בנכונותה של התובעת להיקשר בו. בנוסף לאמור נקבע כי אין כל בסיס ראיתי לטענת-הנתבעים לפיה התובעת הסכימה להיקשר בהסכם ארעי,

משפט מנהלי/נדחתה תביעת מורה שמזוהה כפעיל בארגון איסלאמי קיצוני – החלטת משרד החינוך שלא לתת לו אישור העסקה התקבלה בהליך סביר ותקין/אזורי

■ בית הדין האזורי לעבודה דחה תביעה שהגיש מורה לערבית כנגד החלטת משרד החינוך שלא לתת לו אישור העסקה לעבודה בבית ספר וטען כי אין בהתנהגותו או בהשקפת עולמו כדי להזיק או להשפיע לרעה על תלמידים. נפסק כי החלטתו של משרד החינוך שלא לתת למורה אישור העסקה הינה החלטה סבירה וראויה שהתקבלה בהליך תקין. התובע אשר התקבל לעבודה כמורה לערבית בבית ספר מקיף במועצה מקומית בצפון הארץ (להלן: "המועצה"), התבקש כחודשיים לאחר תחילת שנת הלימודים להפסיק את עבודתו וזאת לאחר שהנתבעת – מ"י-משרד החינוך (להלן: "המדינה") הודיעה למועצה כי ממידע שהתקבל מטעם שירות הביטחון הכללי, עולה החשד כי הוא מחזיק בהשקפות עולם קיצוניות שתומכות בשלילת קיומה של מדינת ישראל. התובע ערער על החלטת המדינה אולם לאחר מספר הליכים בעניינו לרבות דיון בוועדה המייעצת למנכ"לית משרד החינוך, הליך שימוע שנערך בנוכחות מנכ"לית משרד החינוך ודחיית ערר נוסף שהגיש לשר החינוך, הוחלט באופן סופי כי אין לתת לו אישור העסקה לעבודה כמורה. התובע הגיש תביעה לבית הדין האזורי לעבודה וטען כי פסילתו מלהמשיך בעבודתו, כמורה בבית ספר המקיף במועצה הינה בלתי נורמטיבית, לא סבירה ולא מידתית ובניגוד לנורמות מהמשפט המנהלי ומדיני העבודה. המדינה טענה מצדה כי ההחלטות שהתקבלו בעניינו של התובע בדיון יסודן וזאת שכן הוכח בראיות מנהליות חזקות ומשכנעות כי להתנהגותו של התובע בפני תלמידים עלולה להיות השפעה מזיקה עליהם, בהתאם לסעיף

16(ב)(3) לחוק הפיקוח על בתי ספר (להלן: "החוק"). **נקבע:** כב' השופטת א' יעקבס פסקה כי בשים לב לחומר הראיות שהונח בפניה בהליך הרי שאין מקום להתערב בהחלטת מנכ"לית משרד החינוך שלא ליתן לתובע אישור העסקה, שכן מדובר בהחלטה עניינית שהתבססה על ראיות מנהליות משכנעות וניתנה לאחר שניתנו לתובע הזדמנויות הוגנות ומספקות להתמודד עם כל שנטען כנגדו. עוד נפסק כי במקרה שלפנינו, נהגה המדינה בהתאם לכללי המשפט המנהלי כשבחנה את הראיות המנהליות שהובאו לפניה ושהתבססה על מידע, שעל פניו נראה מטריד וחמור שהגיע משירות הביטחון הכללי, שמקורו כפי שעולה ממנו, בחקירתם של ארבעה מקורות שונים ונפרדים, שנחקרו בתקופות שונות וששמותיהם ועדויותיהם פורטו בפני התובע. בהמשך לאמור נקבע כי הראיות שהוצגו נגד התובע הינן ראיות מנהליות חזקות, מפורטות ומשכנעות אשר יש בהן, כדי לבסס את החשש שיש בהתנהגותו המתוארת של התובע משום השפעה מזיקה על תלמידים. בית הדין האזורי לעבודה הוסיף וציין כי העובדה שהתובע לא הפריך ולא הצליח לסתור את העובדה כי תדמיתו בקהילה בה הוא חי הינה של תומך, מזוהה ופעיל בסלפיה ג'יהאדיה, מחזקת את מסקנת המנכ"לית לפיה לא ניתן לנתק את תדמיתו מהתנהגותו וזיהויו ככזה גם בבית הספר וגם בקרב תלמידיו. ■

לסיכום, התביעה נדחתה. נפסק כי החלטותיו של משרד החינוך שלא לתת לתובע אישור העסקה הינן החלטות ראויות וסבירות שהתקבלו במסגרת הליך תקין וכי הוא פעל בהתאם לחוק לאחר שהוכח למנכ"לית המשרד, כי יש בהתנהגותו של התובע משום השפעה מזיקה על תלמידים.

סע"ש 16505-03-14 מוחמד חמד נ' מועצה מקומית עילוט ואח' ניתן ביום 15.5.17 ע"י כב' השופטת א' יעקבס
ב"כ התובע: עו"ד יהושע רובין
ב"כ הנתבעות: עו"ד ארנון חזון -פרקליטות מחוז הצפון
פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

משפחה וירושה/ביהמ"ש פסל את צוואתה של מנוחה ערירית נוכח קיומה של השפעה בלתי הוגנת והיעדר כשרות לצוות/משפחה

■ בית המשפט לענייני משפחה דחה את תביעתם של קרובי משפחה לקיים את צוואתה של מנוחה ערירית שחיה עם אחיותיה המנוחות כל חייה במוסד החינוכי בו עבדה מאז היותה נערה. צוואה זו נערכה 10 ימים לפני מותה של המנוחה והתיימרה להחליף צוואה מוקדמת יותר בה ציוותה את כל רכושה לצדקה. נקבע, כי המנוחה נעדרה כשירות קוגניטיבית לצוות וכי מנסיבות העניין עולה חשש לקיומה של השפעה בלתי הוגנת עליה שכן לא סביר כי המנוחה, שהייתה אישה מאמינה שתראה לצדקה כל חייה, החליטה פחות משבועיים ימים קודם לפטירתה, כשהיא חולה ומאושפזת, לערוך צוואה חדשה לטובת התובעים. במוקד התביעות דגן עיזבונה של מנוחה שהלכה לעולמה בשנת 2013. המנוחה, שהייתה ערירית, חיה עם אחיותיה המנוחות כל חייה במוסד החינוכי בו עבדה מאז היותה נערה, וכמעט לא יצאה ממנו. מאחר שהמנוחה קיבלה מגורים וכל הוצאות המחיה שלה שולמו ע"י המוסד, היא חסכה את כל הכנסתה שאלה נוספה גם ירושתן של אחיותיה ומשכך במועד מותה עיזבונה היה בלתי מבוטל. לאחר פטירתה השאירה אחריה המנוחה צוואה בעדים שנחתמה מתאריך של כשבועיים לפני מותה, בה ציוותה את רכושה לתובעים 1-2, קרובי משפחתה, אשר הגישו בקשה לקיומה. הנתבעים מנגד, התנגדו לקיום הצוואה בטענה כי הם אווזים בצוואה קודמת של המנוחה משנת 2002 הגוברת על הצוואה המאוחרת יותר. **נקבע:** כבי השופטת שי גליק קבעה כי יש לקבל את ההתנגדויות לקיומה של הצוואה המאוחרת משנת 2013. תחילה, קיבל בית המשפט את דעת הנתבעים כי בצוואה נפל פגם צורני שעניינו אי ציון העובדה על פני הצוואה כי היא הוקראה למנוחה בטרם חתמה עליה. פגם זה, כך נקבע, גורם להיפוך הנטל הראייתי ולכן התובעים הם אלה שצריכים להוכיח באופן פוזיטיבי הן את כשירות המנוחה לצוות והן את העדרה של השפעה בלתי הוגנת. בכל הנוגע לכשירותה של המנוחה לצוות, התייחס בית המשפט לחוות דעתו של המומחה שמונה מטעמו אשר קבע כי המנוחה לא הייתה כשירה קוגניטיבית לבצע פעולות משפטיות בהתייחס למועד הנדון. צוין, כי הנתבעים לא ביקשו לחקור את המומחה על חוות דעתו ולפיכך ניתן לקבוע שחוות דעתו, על מסקנתה החד משמעית – לא נסתרה. זאת, חרף העובדה שהמומחה לא ראה את המנוחה בחייה. מכאן, פנה בית המשפט לבחון את הטענה להשפעה בלתי הוגנת והזכיר כי בפסיקה נקבעו ארבעה מבחנים מצטברים לצורך בחינת הסוגיה של השפעה בלתי הוגנת: מבחן "התלות והעצמאות", מבחן "התלות והסיוע", מבחן קשרי המצווה עם אחרים ונסיבות עריכת הצוואה. בכל הנוגע למבחן התלות והעצמאות, ציין בית המשפט כי אין ספק שהמנוחה הייתה תלויה בסביבתה כיוון שלא ידעה קרוא וכתוב ובכל הטיפול ברכושה היא הייתה תלויה באחרים. אשר למבחן התלות והסיוע, הוכח שבסמוך לעריכת הצוואה הייתה המנוחה מוגדרת כחולה סיעודית מורכבת והיא נזקקה כל העת לחמצן. בעניין זה, הוכח כי המנוחה התקשתה להתנייד ונזקקה לעזרה

של מטפלת צמודה, מצבה הפיזי אף החמיר ממועד האשפוז האחרון והמטפלת העידה כי המנוחה הייתה זקוקה לה. בכל הנוגע לקשרי המנוחה עם אחרים, ציין בית המשפט כי בעת האחרונה המנוחה הייתה כמעט מבודדת והייתה בקשר כמעט רק עם המטפלת הסיעודית והתובע 1. בנוסף, על פי התשתית הראייתית שהונחה התרשם בית המשפט כי התובע אף גרס לניתוקה ובידודה של המנוחה. בעניין זה שוכנע בית המשפט כי כל חייה קיימה המנוחה מערכת יחסים מסוימת עם סביבתה, לרבות אנשי המוסד החינוכי והבאים בשעריו, הרבתה לתרום לצדקה, קיימה מערכת קשרים מסוימת עם קרוביה, אך מאז מחלתה בודדה ע"י התובע מכל סביבתה ונותרה מנותקת מכל אינטראקציה חברתית. אשר לנסיבות עריכת הצוואה, הזכיר בית המשפט כי למנוחה הייתה צוואה קודמת משנת 2002 שהיא הוסיפה עליה ותיקנה אותה חמש שנים אחר-כך, בה ייעדה את רכושה למטרות צדקה. בהקשר זה ציין בית המשפט כי המנוחה הייתה אישה מאמינה שתראה לצדקה כל חייה, אולם פחות משבועיים ימים קודם לפטירתה, כשהיא חולה ומאושפזת, החליטה לערוך צוואה חדשה לטובת התובעים. לדעת בית המשפט, כבר עצם עובדה זו מעלה חששות להשפעה בלתי הוגנת, אך גם בדיקות נסיבות עריכת הצוואה והסתירות הרבות שבין העדויות מצביעות על כך שקיים יותר מחשש להשפעה בלתי הוגנת בעריכת הצוואה. עוד ציין בית המשפט כי התובע 1 הודה בחקירתו הנגדית כי היה "פעיל" בכל הנוגע לעריכת צוואתה של המנוחה - הוא זה אשר הביא את הרופא, מצא עו"ד, הביא את כל הניירת, היה פעיל בנושא יפוי הכוח של המנוחה ומסר את תעודת הרופא לעו"ד. משנעשתה הצוואה לטובתו, הדבר יכול להצביע על מסקנה של השפעה בלתי הוגנת. מלבד זאת, מצא בית המשפט תמונה את הטענה כי המנוחה אמרה לתובע כשבוע לפני עריכת הצוואה כי "היא לא מרוצה מהצוואה הקודמת", כאשר הייתה מאושפזת בבית החולים באותה עת ומן העדויות עלה כי כבר בקושי דיברה ורק הנהנה בראשה. לאחר שקלול כל המבחנים המצטברים לעיל הגיע בית המשפט למסקנה כי אלו מצביעים בפירוש על קיומה השפעה בלתי הוגנת לעשיית הצוואה. לצד זאת קבע בית המשפט כי קיימות עדויות נוספות התומכות במסקנה זו, מהן כולה כי המנוחה הייתה אישה ערירית שכל חייה תרמה לצדקה וטבעי שבשיקול דעת, בהיותה צלולה בדעתה, ציוותה את רכושה לצדקה בצוואה המוקדמת. מנגד, לא סביר שתשנה את דעתה 10 ימים לפני מותה ותפנה עורף למפעל הצדקה שטיפחה כל חייה. ■

סיכומם של דברים – ההתנגדות לקיום צוואת 2013 התקבלו; התביעות באשר לקיום צוואת 2002 וההתנגדויות לה יידונו בהמשך. התובעים ישאו בהוצאות ושכ"ט הנתבעים בסך 60,000 ₪.

ת"ע 14-04-46769-נח ואח' נ' א.ק ואח'
ניתן ביום 18.5.17 ע"י כבי השי' שי גליק (משפחה ת"א)
ב"כ התובע 1: עוה"ד אמיתי קדם
ב"כ התובע 2: עו"ד ראובן פרנקו
ב"כ הנתבעים 1-2: עוה"ד סגל יהושע ו/או סגל דורית ו/או אריה בן חמו
ב"כ הנתבע 3: עו"ד אוסטרובר ו/או ד. שטיר
ב"כ הנתבע 4: עו"ד ציפי פרנקו כריסי ועו"ד שני פולישוק
ב"כ הנתבעים 5-7: עו"ד יצחק מירון ועו"ד מרדכי רו
ב"כ הנתבעת 8: עו"ד יהודית שוויגר ממשרד ש. הורוביץ
פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

מקרקעין/הכרעה בתביעה לסילוק ידם של דיירי בניין ברח' רוטשילד בת"א שלא שילמו דמי שכירות משך שנים/ השלום

■ בית משפט השלום הכריע בתביעת סילוק יד שהגישו בעלים של בניין דירות ברחוב רוטשילד בתל-אביב נגד שני דיירים מוגנים אשר לא שילמו דמי שכירות במשך כעשור. באשר לאחד הדיירים נקבע כי כתנאי למתן סעד מן הצדק להשארתו בדירה, עליו לפצות את הבעלים בסך של 50,000 ₪. בית המשפט הורה על סילוק ידו של הדייר השני, זאת לאחר שנקבע כי היה שותף לקנוניה לפלוש לדירה אחרת בבניין. התובעים הינם הבעלים הרשומים, למן שנת 2003, של 4/36 בבניין המצוי בשדרות רוטשילד בתל-אביב. הבניין הינו בן 3 קומות ובו 6 דירות מגורים (שתים בכל קומה), כאשר ארבע מהן מוחזקות על ידי דיירים – בשכירות מוגנת. את זכויותיהם בבניין רכשו התובעים מדודתם. יתרת זכויות הבעלות בנכס רשומות, בחלקים שווים על שם דודותיהן המנוחות של התובעים. הנתבע 1 הינו המחזיק, בשכירות מוגנת, בדירה המצויה בקומה השלישית של הבניין. הנתבע 2, היה, טרם פטירתו בשנת 2010, דייר מוגן בדירה המצויה אף היא בקומה השלישית של הבניין. הנתבע 3, בנו של הנתבע 2, מחזיק בדירה וטוען לזכויות דיירות מוגנת בה, תחת אביו המנוח. בשנת 2005 אביו של הנתבע 3 תביעה לבית הדין לשכירות כנגד אחת הדודות, במסגרתה עתר למתן צו עשה המורה לה לתחזק את הבניין ולחייבה לבצע בו לאלתר תיקונים דחופים. אותה דודה הגישה תביעה שכנגד לפינוי אביו של הנתבע 3 מהדירה, שעילתה אי תשלום דמי שכירות. בית הדין לשכירות הורה על העברת התביעה שכנגד לבית משפט השלום. אחר הדברים האלה ובעוד ההליכים בבית הדין לשכירות תלויים ועומדים, הוזמן הנתבע 4 על ידי הנתבע 3 לבצע שיפוצים בבניין, במהלכם השתלט האחרון על דירה פנויה בקומה השנייה. הדירה הפלושה הושכרה לנתבע 5, בשכירות חופשית לתקופה של 16 שנים. משנודע לאחת מן הבעלים משנת 2003 באקראי על ביצוע השיפוצים בבניין, כמו גם על ההשתלטות על הדירה הפלושה, הגישו הבעלים את התביעה שבכאן לפינויים של הנתבעים 1-2 מהדירות המוחזקות על ידם. לטענת הבעלים, הנתבעים 2-3 חדלו מלשלם את דמי השכירות המוגנים, כעשור טרם הגשת התביעה, בהחלטה חד צדדית ובלא כל צידוק המוכר על פי הדין. נטען כי אי תשלום דמי השכירות תקופה כה ארוכה מהווה ניתוק של המשכיות התשלומים, כמו גם אי קיום תנאי השכירות, מחדל המקים להם, לטענתם, עילות פינוי. הבעלים טענו כי הדיירים והנתבע 3 חברו יחדיו, בצוותא חדא, לעשיית קנוניה עם הנתבעים 4-5, בניסיון לגזול מבעלי הבניין את הדירה הפלושה. לטענתם, הצדדים התקשרו בהסכם לביצוע שיפוצים בבניין בלא לקבל את רשותם של בעלי הבניין. הנתבעים טענו כי למן המועד בו רכשו הדודות את הבעלות בבניין בשנת 1987 – הבניין הוזנח בכוונת מכוון, לא בוצעו בו עבודות תחזוקה כלשהן, והאחרונות אף סירבו במפגיע לקבל את דמי השכירות, נטען כי משסירבו בעלי הבניין במפגיע לקבל את דמי השכירות, לא קמה לבעלים עילת פינוי בגין אי תשלום דמי שכירות. לחילופין, נטען, כי ככול שיימצא כי קמה לבעלים עילה לפינוי, יש להימנע מפינוי ולהעניק סעד מן הצדק – בהתאם לסעיף 132(א) לחוק הגנת הדייר. הנתבע 3 הכחיש את טענת התובעים, כאילו הוא רקח "קנונייה" עם הנתבע 4 להשתלט על הדירה הפלושה בתמורה לביצוע השיפוצים. לטענתו, הוא מעולם לא

התיימר להקנות למאן דהו זכויות לא לו, וממילא לא התיימר להשכיר את הדירה הפלושה לנתבע 5. **נקבע:** כב' השופט ח' טובי קבע כי אין חולק כי אי תשלום דמי השכירות מהווה מחדל חמור מצד הנתבע 1 והפרה יסודית של תנאי השכירות, במיוחד נוכח העובדה כי המדובר במחדל המשתרע על פני שנים – כעשור טרם הגשת התביעה. אולם, למחדל זה תרמו בעלי הנכס תרומה ממשית, עת נמנעו, במפגיע, מלפנות לנתבע 1 בדרישה לתשלום דמי השכירות, לא הודיעו למי לשלם, כמה ובאיזה אופן – ואף לא נקפו אצבע כדי להעמידו על חומרת ההפרה. הבעלים הפגינו חוסר אכפתיות משווע בכל הנוגע לאי תשלום דמי השכירות, כמו גם לעניין תחזוקת הבניין. אחת מהן אף הביעה זלזול מופנן כלפי דיירי הבית, תוך שהיא הצהירה בריש גלי כי אין בדעתה לעשות מאומה לשם אחזקתו של הבית ותיקונו. נקבע כי הזנחה כה בוטה ומתמשכת של בעלי הבניין את ענייני המושכר, מטה את הכף לטובת הענקת סעד מן הצדק לנתבע 1, חרף מחדלו באי תשלום דמי השכירות. שיקול נוסף המטה את הכף לטובת הענקת סעד מן הצדק לנתבע 1, הינו העובדה כי המדובר בענייניו בדירת מגורים, אשר ההלכה הפסוקה קבעה כי יש להקל יותר עם דייר של דירת מגורים מזה של בית עסק. הנתבע 1 מתגורר בדירה משחר ילדותו והוכר כבעל זכויות מוגנות בדירה, תחת הוריו המנוחים. הבעלים לא טענו, ואין צריך לומר שלא הוכיחו, כי לנתבע 1 דירת מגורים אחרת למגוריו, ומשכך פינויו מהדירה יותר אותו ואת משפחתו ללא קורת גג לראשם. לאור האמור נקבע כי בית המשפט שוכנע כי יש להעניק לנתבע 1 סעד מן הצדק שימנע את פינויו מהדירה המוחזקת על ידו בדיירות מוגנת, בכפוף לתשלום פיצוי כספי לתובעים. נקבע כי נכון וראוי להעמיד את הפיצוי, כתנאי למתן סעד מן הצדק, בתשלום סך של 50,000 ₪. באשר לנתבע 2, הוא נמנע מלשלם את דמי השכירות לבעלי הבית למן שנת 1999. נקבע כי אי תשלום דמי שכירות מצדו מהווה מחדל חמור והפרה יסודית של תנאי השכירות, במיוחד נוכח העובדה כי הוא משתרע על פני שנים – כעשור טרם הגשת תביעת הפינוי. נקבע כי הגם שבעניינו של הנתבע 1 המסקנה היא כי יש להעניק לו סעד מן הצדק שימנע פינוי מהמושכר, חרף מחדלו באי תשלום דמי השכירות, לא נמצא כי יש להעניק סעד זה לנתבע 2 ז"ל. להבדיל מהנתבע 1 אשר לא היה מעורב בקנוניית עם הנתבע 4, נקבע כי הנתבע 3 היה שותף לניסיון ההשתלטות על הדירה הפלושה. הנתבע 3, התקשר בהסכם עם הנתבע 4 לביצוע עבודות שיפוצים בבניין, ובתמורה אפשר לאחרון להשתלט על הדירה הפלושה והשכרתה, לאחר שיפוצה, לתקופה ארוכה. נקבע כי התנהלות זו של הנתבע 3, מטה את הכף לאי הענקת סעד מן הצדק לנתבע 2 ז"ל, רק על מנת שהנתבע 3 יוכר כדייר מוגן במושכר תחת אביו המנוח. נקבע כי הדעת אינה סובלת מצב בו דייר מוגן (או מי הטוען לזכויות דיירות מוגנת), ישתלט על רכושם של בעלי הבית ויעשה בנכס כבתוך שלו – ובה בעת יימנע מתשלום דמי שכירות כמתחייב מחוזה השכירות עליו הוא חתום. נקבע כי ניסיון השתלטות על הדירה הפלושה, בהסכמת הנתבע 3, למצער הסכמה שבשתיקה, מהווה פגיעה בוטה בזכויותיהם הקנייניות של הבעלים התובעים, המחייבת את המסקנה לפיה אין מקום להעניק לנתבע 2 (וממילא לנתבע 3) סעד מן הצדק. ■

ת"א 28308/06 מאוחד עם ת"ש 114/05 – דוד מחקשווילי ואח' נ' יונתן שם-אור
ניתן ביום 18 למאי 2017 ע"י כב' הש' חיים טובי (בית משפט השלום ת"א)
ב"כ התובעים: עוה"ד א. וולצקי ואח'
ב"כ הנתבע 1: עוה"ד ש. אוסלנדר ואח'
ב"כ הנתבעים 2-3: עוה"ד רן שובל
פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

עבודה/ביה"ד לעבודה ביטל תניה בחוזה העסקה שעניינה חיוב עובד מתפטר בהחזר "דמי הכשרה"/עבודה

■ בית הדין האזורי לעבודה קיבל את תביעתן של שתי יועצות השמה שהתפטרו מעבודתן בחברת "דיאלוג", וחייב את החברה להשיב להן סכומים שניכתה ממשכורתן האחרונה בגין "דמי הכשרה". נקבע, כי הסעיף הרלבנטי בחוזה העסקה של השתיים פוגע בחופש העיסוק באופן בלתי סביר ובלתי מידתי, בהתחשב בין היתר בטיב ההדרכה שקיבלו ואופייה, משך ההדרכה, התועלת אותה הפיקו שני הצדדים מהדרכה זו, העובדה שהתובעות ביצעו בפועל חלק מהעבודה השוטפת בתקופת ההדרכה, עלות ההכשרה למעסיקה, שכרן של התובעות ותקופת ההתחייבות שנדרשה מהן מכוח הסעיף. התובעות הועסקו כיועצות השמה במשרה מלאה בנתבעת, חברה העוסקת בעיקר בתחום הייעוץ והשמת כוח אדם איכותי ובכיר בתחום ההייטק, הטכנולוגיה, הפיננסים, התפעול והאדמיניסטרציה. תפקיד יועצת השמה בחברה כולל, בין היתר, בחירת קורות חיים רלבנטיים מתוך כלל קורות החיים המצויים בחברה, עמידה ביעד מספרי של ראיונות מועמדים, העברת קורות חיים רלבנטיים ללקוחות החברה וכן עמידה בקשר הן עם מועמדים והן עם החברות שפנו לקבלת השמה. אין חולק כי עובר לתחילת העסקתן היו התובעות חסרות ניסיון בתחום משאבי האנוש. טרם תחילת העסקתן חתמו התובעות על חוזה העסקה שכלל סעיף בדבר הכשרה. לפי סעיף זה, עם תחילת עבודתן יוכשר העובד לתפקיד יועץ השמה, הכשרתו תארך כ- 6 חודשים ועלותה לחברה היא בשיעור של 10,000 ₪. משכך, העובד מתחייב לעבוד בחברה במשך תקופה מסוימת מתום הכשרתו והיה ויפר את התחייבותו האמורה יהא עליו להשיב לחברה את דמי הכשרתו לפי מדרג שנקבע בסעיף. לימים, התפטרו התובעות מהעבודה ביוזמתן, כל אחת מסיבותיה היא, ובמועד תשלום משכורתן האחרונה נוכה מכל אחת מהן סכום בגין דמי הכשרה: מהתובעת 1 נוכה סך של 5,000 ₪ ואילו מהתובעת 2 נוכה סך של 3,000 ₪. מכאן התביעה, העוסקת בשאלת תוקפה של אותה תניה חוזית. **נקבע:** כב' השופטת כ' פלד קבעה כי דין התביעות להתקבל. ראשית שוכנע בית הדין מהעדויות כי עובר לתחילת העסקתן בחברה קיבלו התובעות הסבר מספק בדבר הסעיף הרלבנטי לחוזה העסקה ואודות עצם ההתחייבות להחזיר לחברה סכומים בנסיבות בהן לא יושלמו 18 חודשי העסקה בחברה. מעדויותיהן עלה כי התובעות הבינו את משמעות הסעיף ובתוך כך הבינו כי אי השלמת תקופת עבודה זו תגרור חיובן בהחזר הוצאות הכשרה. לדעת בית הדין, חרף המשמעות הנובעת לכלל לפיו "חוזים יש לקיים", לא די בכך שהתובעות הבינו את משמעות הסעיף ואת נפקותו. הודגש, כי לא בכל מקרה שבו צד לחוזה הבין לאשורן את תניות החוזה יש מקום להורות על אכיפתו ככתבו וכלשונו אלא יש להמשיך ולבחון האם ההתחייבות הגלומה בו עומדת בהוראות הדין והאם התחייבות זו היא סבירה, מידתית ומאפשרת אכיפתו. עוד הוסיף בית הדין כי בין צדדים לחוזה העסקה קיים אמנם פער אינהרנטי ביחסי הכוחות, אולם בהתחשב בכלל נסיבות העניין אין מקום להתיר את התובעות מכבלי התחייבותן החוזית רק בשל פערי כוחות

אלה. נקבע, כי העובדה שהתובעות, בתחילת דרכן המקצועית בשוק העבודה, רצו בכל מאודן להתקבל לעבודה בחברה, אינה יכולה לשמש כשלעצמה נימוק המצדיק את שחרורן מהתחייבותן החוזית כאשר נמצא שהן הבינו לאשורה את ההתחייבות שנטלו על עצמן. משכך, יש להמשיך ולבחון את מהות ההתחייבות ואת השאלה האם בנסיבות העניין יש לתת לה תוקף מחייב. בכל הנוגע לטיב ההכשרה שקיבלו התובעות, קבע בית הדין כי בנקודה זו יש לבכר את עדותן היות שגרסתן הייתה מהימנה, אותנטית ומשקפת את המציאות כהווייתה. עוד שוכנע בית הדין כי ההכשרה שעברו התובעות לא ארכה חצי שנה כנטען ע"י החברה אלא זמן קצר בהרבה. בשים לב לכך, הרי שההתחייבות לעבודה במשך 18 חודשים, כקבוע בחוזה, אינה סבירה ואינה מידתית. לצד זאת הבהיר בית הדין כי אין מניעה עקרונית וגורפת להכיר בהכשרה מקצועית אשר מבוצעת בין כתלי מקום העבודה ואף לא בכזו אשר מועברת ע"י מי מעובדי המעסיק ועל כל מקרה להיבחן בהתאם לנסיבותיו הקונקרטיות. בנסיבות המקרה דנן, העובדה שההדרכה בוצעה בין כתלי החברה וע"י מי מעובדותיה הוותיקות בצירוף בחינת אמות מידה רלבנטיות ופרמטרים נוספים שונים, מתיישבים לדעת בית הדין עם המסקנה לפיה ההכשרה הנוטעת לא חרגה מחניכה והדרכה במסגרת חפיפה מקצועית של עובד חדש, הגם שניכר כי דובר בחפיפה מוקפדת, כראוי במקרה של עובד נטול כל ניסיון בתחום הרלבנטי. לא זו אף זו, בית הדין אף קיבל את גרסת התובעות לפיה לאחר תקופת הכשרה קצרה יחסית החלו השתיים בביצוע המטלות השוטפות של עבודתן יועצות ההשמה. עוד הוסיף בית הדין כי בסופו של יום הצטיירה תמונה לפיה מטרת ההכשרה הייתה להכשיר את התובעות לעבודה בחברה, להבדיל מהקניית ידע לצורך הכשרה כללית בתחום. לפיכך, אף אם מטבע הדברים הדרכה מהסוג שקיבלו התובעות מקנה להן, בסופו של דבר, ידע המעשיר את ידיעותיהן בתחום משאבי האנוש בכלל ועשוי לסייע להן להשתלב בתחום זה בעתיד – הרי שמכלול העדויות והראיות עלה שזו לא הייתה המטרה העיקרית של הדרכתן. בנוסף, דחה בית הדין את טענות החברה ביחס לעלותה הנוטעת של ההכשרה. עוד צוין כי גם גובה השכר שהשתכרו התובעות, שאינו שכר גבוה באופן מיוחד או כזה המשקף תמורה יוצאת דופן, בהשוואה לסכום ההשבה הנדרש (כשתי משכורות) ולמשך תקופת ההכשרה שעברו התובעות בפועל – מחזק את המסקנה בדבר העדר סבירותה של תניית החזר ההכשרה במקרה זה. ■

סיכומם של דברים – התביעה התקבלה; נקבע כי הסעיף הרלבנטי בחוזה העסקה פוגע בחופש העיסוק של התובעות, אינו סביר ואינו מידתי. על החברה לשלם לתובעות את הסכומים שנוכו ממשכורתן בגין "דמי הכשרה" בתוספת הוצאות משפט בסך 1,500 ₪ ושכ"ט עו"ד בסך 5,000 ₪ בתוספת מע"מ.

סע"ש 33976-05-15 אלה גרמזה ואח' נ' דיאלוג יעוץ למשאבי אנוש בע"מ
ניתן ביום 16.5.17 ע"י כב' הש' כ' פלד (עבודה ת"א)
ב"כ התובעות: עו"ד עידית צימרמן
ב"כ הנתבעת: עו"ד עופר קצנשטיין
פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il